

száz évvel Árpád honfoglalása előtt jelentek meg a Kárpát-medencében? A „kettős honfoglalás” elmélete — annak ellenére, hogy nézetem szerint nem állja ki a tárgyilagos tudományos kritika próbáját — igen súlyos, valós történeti-régészeti ellentmondásokat, megoldatlan kérdéseket is felvet. Jelenleg például régészetünk nem tud „elszámolni” a magyarság által itt talált avarok és szlávok tárgyi hagyatékával. Ha csupán ennek a kérdésnek szentelünk a jövőben nagyobb figyelmet, már akkor mérhetetlenül nagy tudományos haszna volt az elmélet felvetésének. Nem beszélve a körülötte — sajnos, elég lassan — kibontakozó viták hasznosságáról, amikor az összecsapó nézetek képviselői újabb és újabb érvekkel kénytelenek előhozakodni, egy sor rég „megoldottnak” hitt kérdést felülvizsgálni. Biztosra vehető, hogy mindenki gazdagodni fog ezáltal, a tudomány is, az értő olvasótábor is.

A könyvet végigolvasva őszinte örömmel dicsérhetjük a kiadó vállalkozását, hogy e pompás kötettel sok, alig hozzáférhető dolgozatot tett mindannyiunk kincsévé. (Sajnos, azt nem tudjuk meg, hány példányban.) Mint minden válogatásból, ebből is hiányolhatunk néhány dolgozatot, elsősorban talán az avarság néprajzáról és a Kolozsvári Testvérek Szent György-szobrának lószerszámáról szólókat. Reméljük, egyszer majd ezek az írások újabb kötetbe állnak össze. (*Magvető, 1977.*)

FODOR ISTVÁN

FODOR JÓZSEF: FÜST